

Милован Марчевић

СТРАСТИ

КРАЉЕВ СЕКУНДАНТ

Донедавно, док средства комуникација нису била тако савршена, Секундант се у свако доба налазио негде у близини, дајући неприметним покретима руку, главе или само очима знаке који су краља подсећали на планирани распоред његових потеза. Данас имамо камере, микрофоне и невидљиве слушалице па Краљев Секундант може свој посао обављати из неке просторије двора, не пратећи краља голим оком и ухом. Избегнути су тако подозриви погледи краљевих пратилаца или гостију, а и краљ се осећа угодније када се не мора о Секунданта спотицати.

Испочетка је краљев дневни распоред послова достављан на папир у посредству шефа протокола. Потом би секундант правио детаљан сценарио који је садржавао све краљеве покрете, тренутке када треба почети или завршити неки говор, часове одмора и доконости. Временом се Секундант показао толико професионалним да му је краљ поверио и протокол и сценарио, а шефа протокола је пензионисао. Скривене камере раде свој посао па је краљ Секунданту као на дохват руке. Минијатурна слушалица ни педаљ удаљена од уха шапуће краљу шта треба да каже, када да саговорнику стегне руку или да се осмехне, када да се у својој усамљеничкој шетњи по дворском парку окрепе и врати у двор.

Неко ће рећи да се краљ поверавајући свој распоред активности Секунданту претвара у марионету једног обичног човека. У томе допекле има истине, али треба се присетити времена када преко шефа протокола достављан краљев самостално састављен распоред. Секундантова привидна самосталност је дакле произашла из рутине коју је успоставио сам краљ па је

касније пренео на човека који се показао као изузетан професионалац. Уосталом, онај ко разрађује детаље више зна од оног ко прави општи план.

Истина, Секунданту понекад падне на памет да се са краљем поигра, али наравно никада он то неће и стварно учинити. И када би се на то одлучио, краљево поверење у њега толико је велико да би ту игру краљ прихватио као детаљ протокола. Краља који има свог секунданта за сада други краљеви сматрају изузетно трезвеним и рационалним владаром, који никада није направио неки за краљеве несмотрен или неуобичајен гест.

Када спава краљ спава и Секундант, али зато никада не спавају микрофони и слушалице. Деси се да краљ у сну гласно прокоментарише нешто од онога што му се претходних дана десило. Секундант, чије су уши и у сну максимално осетљиве, обично преко тога пређе. Понекад на коментар одговори и не деси се ништа, јер за краља је и то део сна. Ако се коментара сети када се пробуди, прихватиће то као одговор сопствене савести, која знамо понекад проговара кроз сан.

ПОЛИФОНИ ГЕНИЈЕ

На једној од својих недавно одржаних књижевних промоција Полифони Геније је изјавио да је он у ствари музичар, да би се одмах покајао што није представио своју најомиљенију пасију – позоришну глуму. Исте вечери, када се на повратку кући указала могућност да чврсто стегне руку познаника свога познаника, представио се као атомски физичар, да би касно ноћу у својој „радионици” приступио хемијским огледима. Сутрадан га је његова жена, и највећа обожаваатељка, затекла са прстима умазаним сликарским бојама. Док се туширао, отпевао је од почетка до краја три арије. Жена га је из кухиње тихо пратила, још једном себе уверавајући у неупоредиво лошији квалитет свога гласа у односу на глас генија испод туна. Када је Полифони Геније изашао из купатила, чврсто га је загрлила а затим, и даље држећи руке на његовим раменима, измакла лице и неколико дугих тренутака са дивљењем га посматрала. Када су се раздвојили, он се накашљао па отишао низ ходник, успут вежбајући реплику и покрете из једне важне сцене најславније Шекспирове драме.

Дисциплине се преплићу, размишља Полифони Геније, а антика и ренесанса су најсрећнији периоди историје. Али то не значи да је Полифони Геније роб прошлости. Када га је један критичар на промоцији његове књиге ликовних огледа назвао полифоним генијем, он је критичару нешто дошапнуо. Овај је само климнуо главом и у првој прилици исте вечери проширио своја запажања о личности аутора књиге ликовних огледа. Назвао га је полифоним генијем модерног сензибилитета.

Само оскудност простора галерија и књижевних сала онемогућава Полифону Генија да у једном наступу да крила свим дисциплина којима се бави. Седамнаест их је, али број је само тренутан. Неће проћи ни година-две а биће створено дело које припада некој новој науци или уметности. Представљао је он до сада по три четири дисциплине одједном. На пример, на изложби својих акварела на тему „виолине”, Полифони Геније свира виолину, у паузама концерта чита стихове о виолинама и ветру, а у дубини позорнице виори се дим из крушколиког суда за хемијске огледе. Деси се да на некој од таквих полифоних вечери Полифони Геније отпева арију.

Неко би помислио да је Полифони Геније разметљивац. Не, то је скромни старчић у још доброј кондицији који снисходљиво одлази с позорнице чим заврши свој програм. Напушта подијум корачајући уназад, правећи наклоне као Јапанац на аеродрому када се пред полетање опрашта од својих десетак пријатеља. Када се завесе за њим склопе, несрећан је. Чини му се да је запоставио остале дисциплине. Ипак је он и атомски физичар, глумац, филозоф, истраживач океанских дубина ... Океан никада неће моћи истрести на позорницу, а то је још један добар разлог да буде несрећан.

КОЛЕКЦИОНАР БРКОВА

Откако бркови као украс лица и подупирачи карактера нису више у моди, вредност збирке Колекционара Бркова је порасла. Њен историјски део споро се истина проширује, али типски део сваког месеца добије неку приноу. Последњи у низу историјске збирке су бркови ирачког председника и они председника Украјине. Бркови познатих личности које носе и браду, на пример Кастра и Арафата, не долазе у обзир, пошто је тешко на лицу наћи оно место где престаје брада а почињу брци.

Нови скенери, они што снимају одједанпут све три димензије, свакако да олакшавају посао Колекционара Бркова. Али претходно је потребно имати добре везе и довољно новца да би се до жељених бркова дошло. Пошто је до бркова стигао и обезбедио њихово потпуно мировање, Колекционар их скенира, због могуће грешке – два пута. Када се врати с пута и уђе у радионицу, он снимак уноси у програм специјалне компјутеризоване глодалице. Камен од којих ће бити направљени бркови већ је припремљен, Колекционар подешава параметре и притиска дугме. Сечиво глодалице одмах микронски прецизно почиње да глође. Боју камена претходно је такође ишчитао скенер и она је потпуно подударна са бојом оригинала. Када је глодање завршено, Колекционар на равну полеђину примерка специјалним лепком лепи малу месингану алку. Ексер на зиду одавно чека. Када је чекање завршено, колекција је обогаћена новим експонатом. Понекад Колекционар не одолева да пре прикључења збирци приђе огледалу и нови експонат прислони уз лице.

Колекционар Бркова се усуђује да својој страсти придода и мало креативности. У соби до оне са каменом колекцијом, на пулту дуж сва четири зида, поређао је безличне бисте са брковима које је он креирао. Направљени су од кострети, различитих врста, боја и општине, а распон форми иде од потпуно правоугаоних, цик-цак, до бркова који личе на лептир машну са заобљеним крајевима. Последњи примерак у овој, како је Колекционар назива, „мекој колекцији” је комбинација Ничеовог десног и Далијевог левог брка. Иначе, бркове ове двојице садржи и историјски део камене колекције.

Колекционар Бркова је спреман да нешто из своје меке колекције повремено изнајми позоришту, модној ревији, или чак неком ексцентрику. За сада му се нико не обраћа. Помишља да одштампа мали каталог, са фотографијама, али му његова основна страст не оставља времена за овај подухват. Јер он мора често да путује како би обогатио своје збирке. Турска, његово најиздашније налазиште је далеко и та удаљеност захтева много времена и новца. Спреман је да нове бркове прати месецима, како би их приволоо на сценирање. И то је најчешће довољно. Да ли је Колекционар Бркова спреман да за колекцију уради и више? Да за кило меса жртвује вола?

ТЕШИТЕЉ

У рано пролеће или на измаку зиме, за што неки мисле да је исто, Тешитељ би, док седи поред прозора и гледа кућу на супротној страни улице, радо тешио снег што се топи, али пошто има онога чему је потребнији, он снег препушта његовој судбини плакања до потпуног ишчезнућа. Потребнији је у првом реду људима. Има их у изобиљу а ако му се не обрате он ће их сам потражити.

На терапеутске методе психоанализе Тешитељ гледа са презиром. Оно чиме се управља у своме послу је срце и познавање људи. Није увек неопходно да они којима је потребан образложе свој проблем. Тешитељу је довољно да их пажљиво погледа па да почне тешити. Ненаметљив је, али ће прићи усамљеном човеку на перону и после упознавања почети са сеансом. Почине од најопштијих ствари, пролазности живота и несигурној судбини човека на ветрометинама света. Неће много проћи а сазнаће и детаље које на почетку није тражио и предложити конкретне радње за излаз из неутешности. Саговорнику ће се већ ту, на перону, указати путеви спаса.

Тешитељ ће све урадити дискретно, узимајући своје искуство као пример, и никада се неће понашати као стручни сарадник у рубрикама за савете булеварске штампе. Презире ову врсту саветника и они су једини које не би хтео да теши када би му се обратили. Смета му што саветују а управо је њима утеха потребнија него онима које саветују.

Неутешност је понекад тако велика да је Тешитељ принуђен да терапију унесе максимум песимизма. Смак света ће се кад-тад десити, све говори да је то неминовно и да нећемо дуго чекати, па шта онда значи зла судбина једног човека. Затвориће пред оним кога теши и путеве наде којих би се овај сам можда сетио. У потпуном незнању он ће одустати од било какве утехе и временом почети своје проблеме да заборавља. После долази лакши део терапије па ће доскора изгубљен човек бити потпуно утешен.

Тешитељ прати вести па се може десити да се нађе у некој далекој земљи, у близини неке познате личности коју на опште добро треба утешити. Наћи ће начина да јој се приближи а затим ће отпочети своју причу о пропасти света и злој судбини. Своје услуге неће наплатити, али из искуства зна да ће све што је уложено једног дана бити с каматом враћено.